

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2014. évi január hó 15. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az emberölés büntette miatt **I.rendű vádlottás társa** ellen indult büntetőügyben a Kaposvári Törvényszék B.146/2013/31. számú ítéletét az alábbiak szerint változtatja meg:

- I.rendű vádlott által elkövetett bűncselekmény minősítése helyesen a Btk.160.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő és büntetendő emberölés büntette;
- II.rendű vádlott által elkövetett bűncselekmény minősítése helyesen a Btk.282.§ (1) bekezdés b) és c) pontjába ütköző és a (3) bekezdés b) pont I. fordulata szerint minősülő bűnpártolás büntette. A II.r. vádlott büntetését 2 (kettő) év börtönre enyhíti;
- a vádlottak a kiszabott szabadságvesztésből a büntetés kétharmad részének a kitöltését követő napon bocsáthatók feltételes szabadságra;
- I.rendű vádlottat terhelő bűnügyi költség összege 5.856.465 (ötmillió-nyolcszázötvenhatezer-négyszázhatvanöt) forint.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi I.rendű vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült 8.000 (nyolcezer) forint bűnügyi költség megfizetésére.

I n d o k o l á s

A Kaposvári Törvényszék B.146/2013/31. számú ítéletében I.rendű vádlottat emberölés büntette miatt 15 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte.

II.rendű vádlottat bűnpártolás büntette miatt 3 év 6 hó börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A törvényszék rendelkezett a bűnjelek kiadásáról és megsemmisítéséről, valamint a bűnügyi költség viseléséről.

Az ítélet ellen az ügyész mindkét vádlott terhére fellebbezett, az I.r. vádlott esetében a büntetés súlyosítása, míg a II.r. vádlott vonatkozásában eltérő minősítés megállapítása és a büntetés súlyosítása végett. I.rendű vádlottés védője eltérő minősítés és enyhítés, II.rendű vádlottés védője enyhítés végett fellebbeztek.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség az ügyési fellebbezést az I.r. vádlott vonatkozásában fenntartotta, míg a II.r. vádlott esetében visszavonta.

A nyilvános ülésen képviselője útján a tényállás iratok tartalma alapján történő kiegészítése és a bűnösségi körülmények pontosítása mellett az I.r. vádlott vonatkozásában az ítélet megváltoztatását, a kiszabott büntetés súlyosítását, a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezés módosítását, míg a II.r. vádlott vonatkozásában az ítélet helybenhagyását indítványozta.

A másodfokú bíróság a fellebbezéssel támadott határozatot a Be.348.§ (1) bekezdése alapján a megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül. Ennek során megállapította, hogy az ítélet a Be.351.§ (2) bekezdés b) és c) pontjában írt okból megalapozatlan.

A megalapozatlanság azonban az iratok tartalma alapján a másodfokú eljárásban kiküszöbölhető, ezért az ítélet az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást - figyelemmel a Be.352.§ (1) bekezdésének a) pontjára - az alábbiakkal egészítette ki, illetve helyesbítette:

II.rendű vádlott- az elsőfokú ítélet 4. oldal 8. bekezdésében írt megállapítástól eltérően - büntetlen előéletű, a bűnügyi nyilvántartás adatai szerint a bűncselekmény elkövetése időpontjában rablás és könnyű testi sértés vétsége miatt volt ellene büntetőeljárás folyamatban (Kaposvári Törvényszék B.146/2013/29/I. számú irat a bűnügyi nyilvántartás adatairól).

Az elsőfokú ítélet 6. oldal 3. bekezdését akként pontosítja, hogy a vádlottakkal szemben a Budapesti X. és XI. Kerületi Ügyészség a 2011. december 18-án és 2012. január 12. napján folytatólagosan elkövetett rablás büntette miatt emelt vádat (Kaposvári Törvényszék B.146/2013/29-III. sz. irat).

Az elsőfokú ítélet 5. oldal 3. bekezdését azzal egészíti ki, hogy a **sértett** 1951. augusztus 22. napján született (nyomozati iratok 81. oldal).

Az elsőfokú ítélet 5. oldal 7. bekezdését azzal egészíti ki, hogy az elszenvedett bántalmazás következtében a magára hagyott sértett a bántalmazást követően legkésőbb másfél óra elteltével a lakásában elhunyt (**szakértő1, szakértő2** igazságügyi orvosszakértők véleménye 21. sz. tárgyalási jegyzőkönyv 40. oldal).

Az ekként kiegészített, illetve helyesbített tényállás mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt hibáktól és hiányosságoktól, az a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

Az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok betartásával folytatta le a bizonyítási eljárást, feltárta a tényállás megállapításához szükséges bizonyítékokat, azokat a logika szabályaival összhangban értékelte. Az ítélet indokolásában meggyőzően számot adott ténymegállapításairól, valamint arról, hogy a vádlottak védekezését mennyiben és miért vetette el.

Az elsőfokú ítélet indokolásának a 10. oldal 8. bekezdése helyesbítésre szorul: az igazságügyi genetikus szakértő nem az I.r. vádlottól, hanem a sértettől származó körömnnyesedék vizsgálatának elvégzését követően tett megállapítást a DNS-minta I.r. vádlottól származását illetően.

Az ítélet tábla a bizonyítékok értékelése kapcsán az alábbiak kiemelését tartja szükségesnek:

I.rendű vádlott az eljárás során tagadta a sértett tényállásban írt, érdes, tompa felszínű tárggyal történő bántalmazását, illetve többszöri megrúgását. Az elsőfokú bíróság a helyszíni szemlén rögzített adatok, az I.r. vádlott vallomása, a cselekmény elkövetése utáni magatartására kihallgatott tanúk, így különösen **tanú1** és **tanú2** vallomásai alapján tényként állapította meg, hogy az I.r. vádlott 2011. december 28. napjára virradó éjjel a sértett lakásában járt, a sértett értékeit magához vette, majd a lakás ajtaját kívülről kulccsal bezárta, a külső ajtót pedig egy madzaggal bekötözte és lekapcsolta a villanyórát. Az is kétségek nélkül megállapítható volt, hogy a rendőrség kiérkezéséig a sértett lakásába más személy behatolni nem tudott. Mindezen tényekből pedig kétséget kizáró módon az a következtetés vonható le, hogy az I.r. vádlott bántalmazása következtében szenvedte el a sértett mindazokat a sérüléseket, melyeket az igazságügyi orvosszakértők a szakvéleményben rögzítettek.

A szakértői vélemény alapján aggálytalanul megállapítható volt, hogy a sértett halála az I.r. vádlottól elszenvedett bántalmazással okozati összefüggésben, heveny légzési-keringési elégtelenség következtében állt be, melyhez az orrcsont-törésből származó vér légutakba kerülése is - valószínűsíthetően eszméletlen állapotban történt belehelése - vezetett. Az elkövetés eszközét ugyan a nyomozás során a sértett arcán talált anyagmaradvány vizsgálatának hiányában nem lehetett azonosítani, azonban az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg tényként azt, hogy az I.r. vádlott a sértett sérüléseinek nagy részét egy érdes, tompa tárggyal történő bántalmazás során okozta. A helyszíni szemle adatai, így a fényképfelvételek is egyértelműen rögzítik, hogy a sértett lakását feldúlták, az elkövető értékek után kutatott. A sértettől elvitt ruhaszáritó állványt pedig a nyomozó hatóság az I.r. vádlottól lefoglalta.

A bizonyítékok egybevetése alapján az elsőfokú bíróság megalapozott következtetést vont arra a tényre, hogy az I.r. vádlott a sértettet a tényállásban írt módon bántalmazta, értéktárgyait elvitte, a halál beállta e magatartás következménye.

A törvényszék II.rendű vádlottölési cselekményben betöltött szerepét, a vádirati tényeknek megfelelő cselekvőségét nem találta bizonyítottnak, ugyanakkor a tényállásban rögzítette azt, hogy a bűncselekmény elkövetése után a közös lakásba visszatérő I.r. vádlottal együttesen égették el az I.r. vádlott ruházatát, a sértettől eltulajdonított ruhákat, cipőket, ezt követően pedig a II.r. vádlott a sértett aranygyűrűjének elrejtésében, illetve értékesítésének megkísérlése során is közreműködött.

A sértett ruhái és értéktárgyai megsemmisítése, elrejtése, illetve értékesítése vonatkozásában a vádlottak az eljárás során eltérő vallomást tettek. Az I.r. vádlott a 2013. január 10. napján benyújtott írásbeli vallomásában (*nyomozati iratok 868. olda*) részletesen előadta, hogy a II.r. vádlott bedobálta mindazon tárgyakat - az aranygyűrű és a ruhaszárító kivételével - a kályhába, amelyeket a sértettől elvitt, elégette a II.r. vádlott tulajdonát képező, de általa használt ruhát és papucsot is. Vallomásában előadta, hogy a II.r. vádlott az aranygyűrűt az udvarban elásta, majd azt 2011. december 31-én központjában, a zálogházban megpróbálták együtt értékesíteni. II.rendű vádlotta 2013. január 10. napján tartott szembesítés során tagadta azt, hogy a kályhába bármit bedobott volna, az I.r. vádlott ekkor jelen lévő édesapja pedig megtagadta a vallomástételt. Tekintettel arra, hogy a kérdéses ruhanemű és cipők, valamint a csizma az eljárás során nem kerültek elő, e tárgyak sorsát illetően csak a vádlottak vallomása állt rendelkezésre.

II.rendű vádlotta nyomozás során a későbbiekben - korábbi vallomásával ellentétben - úgy nyilatkozott, hogy nem emlékszik pontosan arra, hogy az éjszaka folyamán az apósa vagy ő mondta-e az I.r. vádlottnak, hogy dobja be a törölközőket, ágyneműket, ruhaneműket a kályhába. Elismerte továbbá, hogy az I.r. vádlottaln, december 31-én elmentek a zálogházhoz, ő nem ment be, de azt valóban mondta az I.r. vádlottnak, hogy dobja el a gyűrűt (*nyomozati iratok 919-920. olda*).

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása e vonatkozásban nem volt teljes körű, azonban mérlegelő tevékenysége a fentiek alapján nem kifogásolható, a rendelkezésre álló bizonyítékokat helyesen értékelve II.rendű vádlottellenmondásoktól terhes vallomását elvetve az I.r. vádlott következetes, tárgyaláson is fenntartott nyomozati vallomása alapján állapította meg a II.r. vádlott magatartását rögzítő tényállást.

Az elsőfokú bíróság a megállapított tényállásból helyesen következtetett a vádlottak büntetőjogi felelősségére és cselekményeik minősítése is nagyobb részt megfelel az anyagi büntető jogszabályoknak. A felmentést célzó fellebbezések ekként nem voltak megalapozottak.

Az elkövetés idején hatályos 1978. évi IV. törvény 244.§ (1) bekezdése szerinti bűnpártolást az követi el, aki segítséget nyújt ahhoz, hogy az elkövető a hatóság üldözése elől meneküljön, a büntetőeljárás sikerét megghiúsítani törekszik, vagy közreműködik a bűncselekményből származó előny biztosításában. A (3) bekezdés a) pontja szerinti minősített eset akkor valósul meg, ha a bűnpártolást a súlyosabban minősülő bűncselekményekkel - így emberöléssel - kapcsolatban követik el.

Az elsőfokú ítélet rendelkező része a II.r. vádlott terhére megállapított bűnpártolás büntette vonatkozásában csupán az 1978. évi IV. törvény 244.§ (1) bekezdését és a (3) bekezdés a) pontját jelölte meg, ugyanakkor adós maradt az elkövetési magatartás vonatkozásában az (1) bekezdés a), b) vagy c) pontjának feltüntetésével, az indoklás az (1) bekezdés b) pontját rögzíti. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított, és a fellebbezési eljárásban is irányadó tényállás alapján úgy találta, hogy II.rendű vádlotta vádlott-társa ruházatának, a sértett ruházatának megsemmisítésével, a bűncselekmény nyomait esetlegesen magukon hordozó bizonyítékok eltüntetésével a büntetőeljárás sikerét igyekezett megghiúsítani, míg az aranygyűrű értékesítésében történő közreműködése a bűncselekményből származó előny biztosításában történő közreműködését szolgálta.

Az elsőfokú ítélet meghozatalát követően 2013. július 1-jén hatályba lépett a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.). Ezért a másodfokú bíróság vizsgálta, hogy az elkövetéskori vagy az elbíráláskori törvény alkalmazásának van-e helye.

A 4/2013. (X.14.) BK. véleményben foglaltak értelmében határozott tartamú szabadságvesztés kiszabása esetén a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének legkorábbi, a törvény erejénél fogva kötelező időpontjára vonatkozó rendelkezése a Btk.2.§ (1)-(2) bekezdés szerinti elbírálás körébe tartozik és alapot ad enyhébb elbírálás okán az elbíráláskori törvény alkalmazására. Mindezekre figyelemmel az ítélőtábla az I.r. vádlott bűncselekményét az elbíráláskor hatályos Btk.160.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő emberölés büntettének, míg a II.r. vádlott terhére megállapított bűncselekményt a Btk.282.§ (1) bekezdés b) és c) pontjába ütköző és a (3) bekezdés b) pont I. fordulata szerint minősülő bűnpártolás büntettének minősítette.

Az elsőfokú bíróság által a nyereségvágyból elkövetett emberölés minősítése kapcsán kifejtett jogi indoklás minden tekintetben helytálló, halált okozó testi sértés, illetőleg a rablás, valamint a kifosztás megállapítása szóba sem jöhetett, e körben a védői érvelés elvetésére alapos okkal került sor. Az elsőfokú bíróság indoklásában utalt arra is, hogy miért nem állapította meg a különös kegyetlenséggel történő elkövetést az I.r. vádlott terhére. Az orvosszakértők véleménye szerint a sértett által elszenvedett sérülések egyike sem volt olyan jellegű, amely önmagában vagy akár együtthatásában is a sértett halálához vezetett volna. A sértett halálát végső soron az orrcsont-törés következtében történő

vérbelenyelés okozta. Kiegészítésre szorul az indokolás annyiban, hogy az I.r. vádlott az emberölést eshetőleg szándékkal követte el.

A sértett arcát ért érdes felszínű, tompa tárgygal történő, legalább tíz rendbeli közepes-nagy erejű ütés, illetve a felsőtest legalább tizenegy alkalommal történő megrúgása kétségkívül jelentős testi-lelki szenvedéssel járó elkövetési mód, azonban nem volt az átlagot lényegesen meghaladó mértékben embertelen vagy brutális, így a különös kegyetlenség megállapítását nem alapozhatja meg.

A büntetés kiszabása körében irányadó bűnösségi körülmények köréből mellőzendő a sértett betegsége, mert erre vonatkozó adatot az iratok nem tartalmaznak.

Az elsőfokú bíróság a II.r. vádlott terhére helytelenül értékelte súlyosító körülményként azt, hogy a bűnpártolást kiemelkedő tárgyi súlyú bűncselekmény leplezése érdekében követte el, hiszen magatartása éppen emiatt minősül súlyosabban.

Az elsőfokú bíróság I.rendű vádlottbüntetését a középértékkel azonosan határozta meg, mely szükséges és elégséges a büntetési célok eléréséhez. Az I.r. vádlott vonatkozásában értékelt részbeni beismerő vallomás enyhítő, az éjszaka történt elkövetés, a bántalmazás módjának súlyosító hatása pedig kellően tükröződik a középértéket elérő szabadságvesztés-büntetés mértékében. Ekként az ítélet tábla nem talált okot a büntetési tétel felső határához közelítő szabadságvesztés-büntetés kiszabására, ahogyan a büntetés enyhítésére sem.

II.rendű vádlotta bűncselekmény elkövetésekor büntetlen előéletű volt, ezért vonatkozásában - arra is tekintettel, hogy a cselekményt élettársa érdekében követte el - a középértéket meghaladó szabadságvesztés-büntetés eltúlzottan súlyos, nem igazodik a bűncselekmény tárgyi súlyához, ekként a börtönbüntetés tartamát a másodfokú bíróság a rendelkező részben írtak szerint leszállította.

A feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának megállapítása a Btk.38.§ (2) bekezdés a) pontján alapul.

Az I.r. vádlott terhére kell megállapítani a **sértett** toxikológiai vizsgálatával felmerült 68.199 forint bünyügyi költséget, ezért azt az elsőfokú bíróság által megállapított rendelkezéstől eltérően nem az állam, hanem I.rendű vádlottviseli.

Az ítélet egyéb rendelkezései törvényesek.

Az ítélet tábla a fentiek alapján a Be.361.§ (1) bekezdése szerinti nyilvános ülésen eljárva az elsőfokú ítéletet a Be.372.§ (1) bekezdése alapján a bűncselekmények minősítését, II.r. vádlott esetében a szabadságvesztés tartamát, továbbá az I.r. vádlott terhére megállapított bünyügyi költségre vonatkozó ítéleti rendelkezéseket érintően megváltoztatta, míg a Be.371.§ (1) bekezdése értelmében egyebekben helyben hagyta.

A másodfokú bíróság az I.r. vádlott vonatkozásában a kiszabott szabadságvesztés tartamába az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a jogerőre emelkedésig előzetes fogvatartásban töltött időt a Btk.92.§-a alapján beszámította.

A bíróság kötelezte az I.r. vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült 8.000 forint bűnügyi költség megfizetésére a Be.338.§ (1) és a Be.381.§ (1) bekezdése alapján.

Pécs, 2014. január hó 15. napján

Dr.Makai Lajos s.k. a tanács elnöke, Dr.Domonyai Alexa s.k. előadó bíró, Dr.Halász Etelka s.k. bíró

A Kaposvári Törvényszék B.146/2013/31. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.I.373/2013/4. számú ítéletében írt változtatással 2014. január hó 15. napján jogerős és végrehajtható.

. Makai Lajos s.k.
a tanács elnöke